

Itamautan Paul Kaaritan Corinth Sannao Ati'o

Di'oraz kaarita daua'o

Paul saadan koshan kaarita mishidainao ati, Corinth iainaouz.

Usaadan kaarita i'ati usha'apanum kau'an kaina'a ba'oran pidannao kowaadapainao kaikin Tominkaru paradan, mazan dakotinpainao karikaonan Christ apostlen nii. I'nao kakinaotan mishidainao apostle Paul ai. I'kian udau'an, "Aonaa mishi'o mani wuru'u uparadan ma'ozakanuz, soo pamunapon idi'o karikaonan uma'ozakatinpan. Mazan ukaawan an da'ati'i, aonaa uka'iitauan paparadan na'apa wakanaapu ati." (Putukapa 2 Corinthians 10:1)

Uruu idi apostle Paul saadan pakaaritan, ukakinaowan mishidainao ma'ozaka'o ida'an. Unyukunuu-kida i'ati pamakonkauzon dau'an i'idi'ii. I'aitapa na'iki itukapanii ukaduz umakonkauzon dono i'wiizi ii. Aonaa kanom dikauda'o nii usha'apatan na'ii. Aonaa umizidin-kidan i'dyaun, aonaa udakotan pakaudin winipinaa i'ati, ukaudin dadara paikoda-kinaa nii aimaakan sodi kida pamashaapa-kinaa nii. Ukian aonaa puraata mani wuru'u uaipaniaz i'ai, mazan uaipan pa'an pakaminka'utan i'dyaun, i'aitapa kizi na'apam Tominkaru aipan mishidainao mashaapan, na'iki i'taapaakan pamin-mishidannao tuma.

Unyukunuu-kida i'ati puraata taa-ka'o dau'an mishidainao ati Jerusalem iainaouz. Mishi kizi

ĩsaabaan naa puraata wuru'u ĩkowaadauzoniaz pataa'azon mawanyukunui-tainao ati.

Ukakinao kapam mishidainao, ĩtanawatin kizi pasha'apaapan ai oii kida'o. ĩmatanawatinkan an mishi'o nii ukakinaowan ĩdyaun ma'ozaka'o ida'an na'apa pakian kawan pakaaritan ida'a.

Utokon ii Paul kowaadinan naa mishidainao ati, na'iki ukakinaowan ĩdyaun kaimana'o ida'an. Uaipan mishi ĩmashaapan kaiman na'iki konaukii Tominkaru tuma na'iki pamin-mishidannaoun tuma. (Putukapa 2 Corinthians 13:11)

Kaarita buutinpan kida

Paul kaaritan daua'o *1:1-11*

Paul kaudin-kizi daua'o *1:12-7:16*

Puraata zaamata-kao daua'o pataka'utinainao ati *8:1-9:15*

Ma'ozaka Paul kakinaowan pidannao *10:1-13:10*

Paul katokontan pakaaritan *13:11-113*

¹ Di'oraz kaarita õgaru Paul di'iki'o, Tominkaru zaamataniaz Christ Jesus apostlen nii, na'iki wa'inawuzu Timothy di'iki'o kapam. Wasaadan kaarita unao ati'o Tominkaru pidanannao baokopatinpainaouz Corinth ii, na'iki ba'oran upidanannao ati'o mashaapainao kidaz Achaia Baara ii aka. ² Marii Tominkaru waDaru na'iki Naobanai Jesus Christ kamunanun unao ati na'iki utaa kizi unyukunuu kaiman-kinaa nii.

Marii “kaiman,” wakian Tominkaru ati

³ Marii “kaiman,” wakian Tominkaru ati, uruu wanaobanaa Jesus Christ Tominkarun na'iki udaru. Kamunanba'o darui wuru'u Tominkaruz,

na'iki uruu karikaonanu'o uma'ozakadapan nyukunui. ⁴ Uruu ma'ozakada'oraz wanyukunuu wabaiatan dono aimaakan kasha'ora kida'o. Ukau'an wama'ozakada'a naa pidannao nyukunuu kapam ĩbaiatan an kasha'ora kida'o, na'apa Tominkaru ma'ozakadan kawan wanyukunuu. ⁵ Kai'oraz tuukii wabaiatan to'ora-karu Christ dikin ii; mazan Christ ida'ana'o wuru'u Tominkaru ma'ozakadanuz wanyukunuu tuukii manawun. ⁶ Aizii wabaiatanuz dobata kasha'ora kida'o to'ora-karu, unao ati'o wuru'u, usha'apanum kau'an waaipan idi uma'ozakadinan na'iki ukazannaatinan. Waunao, na'apa'o wanyukunuu ma'ozakadauzo-kaao wabaiatan dono to'ora-karu. Na'apa'o kapam wuru'u wama'ozakadanuz unyukunuu ubaiatan idi kasha'ora kida'o aimaakan. Ukau'an waaitapa aona'o nii ukashadinan, mazan ma'ozaka'o nii utaapan wuru'u umishidapanuz Christ, na'apa waunao kawan. ⁷ Waaitapa upataka'uta-kaao dono waunao kawan, mazan Tominkaru ma'ozakadan nii unyukunuu, na'apa uma'ozakadan kawan wanyukunuu.

⁸ Wa'inawuzunao na'iki wadadagoonao, waaipan unao aitapan na'apam wabaiatan kasha'ora'o, to'ora-karu wa'ati wakakuwaati-nankan dono Asia Baara ii aka. Mishi tuukii wabaiaapan dadara'o na'iki kasha'ora'o aimaakan kida, wa'itiiman shaa wamawakan ni'i naa. ⁹ Ipai waunao wakian wanyukunuu ii “aizii wamawakan naa wuru'u.” Mazan aimaakan sha'apanuz wa'ati kaikapa'a, aonaa kizi wadopian wa'ida'a karikaonan, mazan wadopii kizi pa'an Tominkaru ati,

kadishita-kida'oraz mawaka'o pidan. ¹⁰ Mishi Tominkaru kaminka'uta na'iki ukazannaata waunao wazowii-kao ai, uruu idi waaitapa karikaonanu'o nii ukazannaatan waunao na'apa. Na'iki wamishida na'iki waaitapa Tominkaru kazannaatan nii koshan waunao, ¹¹ unao kaminka'utan idi waunao utoriinpan ida'an. Tominkaru dako'atin nii wuru'u iriba'oraz toriinapa-karu wadau'an, na'iki ukaminka'utan nii na'iki ukazannaatan nii waunao. Uruu dikin ii iriba'o nii pidannao naubaan na'iki ikonaukii-kidan Tominkaru.

Paul pana'adan panyukunuu
pasha'apata'azoonii ai

¹² Aizii wa'atadinpa'azon: aonaa kanom washa'apatan ba'azootin-kida'o nii waunao, kaiman wamashaapan na'iki washa'apata aimaakan kaiman, ipai pidannao tuma wachi'ikapa-kizi kawana'ati. Unao tuma powa'a zii wamashaapan kaiman. Ipai washa'apatan aimaakan sakitapa Tominkaru aipan kawana'ati, aonaa kanom wadizinpan unao ai. Washa'apatinan kaikapa'a aonaa pidan aitapaaban kaduz ida'ana'o mani, mazan Tominkaru kaminka'utan ida'ana'o pa'an waunao. ¹³⁻¹⁴ Wasaadan dono wakaaritan unao di'iti, aonaa wakaiwaan kasha'apannaa kida'o parada-karu, mazan wasaadanuz masha'apanna'o na'iki kainaabana'o ida'an. Uruu idi aizii masakauda'u uaitapan wadau'an, mazan waaitapa powa'a'o nii zii uaitapan wadau'an na'iki wakaduz dau'an kaimanaiman. Aizii diina'iti'i, Naobanai Jesus kaawan dono,

tuukia'o nii unao atadapan waunao, na'apa'o nii wa'atadapan kapam unao.

15-16 Õaitapa na'apa'o nii unao nyukunuu kapam, umishidan nii kaiwuru õparadan kidaz. Uruu idi'o õdakotanuz padamata õmorowautapa'akan unao di'ii õmakopaanan dono Macedonia iti. Aizii õkiwan dono powaa ati õaipan koshan õmorowautapa'akan unao di'ii, itamau kizi ukonaukian uabatan idi kaimana'o õkuwaa. Aizii õdobatapan dono'o naa unao di'iki, õaiapanii padamata ukaminka'utan õgaru utaan ida'an õaiapanii kida õkiwa-kinaa ni'i naa Judea Baara iti.

17 Mazan aona'a naa õmorowautapa'akan unao di'ii õkian kawana'ati. Aizii mani, na'apam ukian õpana'adan dau'an õnyukunuu, na'apa dii uabatanuz, mariidin-karu kawan? Oo pidan kawan toma'aka'oraz padi'itinpan aizii sodi'ika'o karikaonan? “Oo,” pakian pu'u, mazan udauna'an “Aonaa” ukia'akan naa. Aonaa na'apa'o mani õgaru. 18 Tominkaru karikaonan uparadan mishiin. Na'apa'o kau'an wuru'u wakuwaa mishiniz, “Oo” õkian dono, mishi'o wuru'u “Oo” õkianuz. 19 Tominkaru Dani Jesus Christ karikaonan da'i uparadan mishiin, aonaa upana'adan panyukunuu. “Oo” ukian dono, mishi'o wuru'u “Oo” ukianuz. Uruu Jesus daua'o wuru'u Silas, Timothy na'iki õgaru kakuwaapatinanuz.

20 Õkian kaikapa'a usha'apanum kau'an ipai tawuru'u Tominkaru kowaadanii kidaz pataa'azon na'iki pasha'apata'azon, mishi'i naa usha'apatanuzu Christ ida'an na'apa pakiauzon kawan. Uruu idi'o wakian, “Amen.”

Wakian kaikapa'a aimaakan sha'apan idi na'apa Tominkaru paradan kawana'ati, na'iki Christ ida'an tuukii wakonaukii-kidan Tominkaru umanawunun.

²¹ Tominkaru ida'ana'o wuru'u ma'ozaka waunao na'iki unao mishidapan Christ, uruu wuru'u zaamata'oraz ipai waunao kaudina'o nii pa'ati. ²² Na'iki kaina'a utaan Kaimana'o Doronaa wa'ida'a. Uruu ukainaabata-kinaa pa'idiwau'u naa wuru'u waunaouz. Na'iki wuru'u utaanuz Kaimana'o Doronaa wanyukunuu iti, waaitapa-kinaa nii mishi'o nii utaan wa'ati ipai wuru'u ukowaadanii kidaz pataa'azon diina'iti'i.

²³ Aizii ōkowaadan nii unao ati Tominkaru abatapan pu'u kanom ni'o aonaa ōdobatan unao ida'an ōparadan kawana'ati. Wuru'u ōmamakokanuz ōkarodapan idi'o unao, ōkakinaowan ai unao kaziwa'o ida'an. ²⁴ Mazan aonaa wadyuudan mani umishidapan waparadan kawana'ati. Waaitapa unao tuukii umishidan Christ. Waaipan pa'an wakaudinan baokopa unao tuma, ukonaukii-kinaa nii.

2

¹ Ukau'an ōdi'itinpan, aona'o nii ōmakon unao di'iti kai, aonaa kasha'ora-karu bii a'o mani wuru'u ōmorowautapa'azonuz. ² Aizii ōkasha'oradan an unyukunuu, kanomanao kaina'a konaukiida'o nii ōgaru? Soo unao ōkasha'oradaniinaouz. ³ Uruu idi'o tawuru'u ma'ozaka ōparadan u'ati, ōsaadanii ōkaaritan ida'a, ōaipan idi'o udi'itinpan usha'apaapanii kida dau'u. Aonaa kizi ukasha'oradan ōnyukunuu koshan ōmakon dono unao di'iti, usha'apanum

kau'an unao wuru'u konaukiida'o ni'oraz õgaru. Mazan õaitapa usha'apatinan nii õparadan kawana'ati. Uruu idi baokopa'o nii wakonaukian. ⁴ Tawuru dono'o õsaadanuz kaarita unao ati, õzaadan bii a'o õsaadan, tuukii õdopian unao dau'an na'iki kaziwa õdi'itinpan udau'u. Õsaadanuz õkaaritan aonaa õkasha'orada'azon mani unyukunuu, mishi'oraiman õaipan pa'an uaitapan na'iki utukapan mishi'o õmarainpan unao tuukii.

*Pidan sha'apatanii oia'o
marina'ata-ka'o*

⁵ Aizii pidan wuru'u toma'oraz kasha'orakaru pasha'apatanii ida'an, ukasha'orada'aka mishi õnyukunuu, mazan unao udawunu'iti ukasha'oradan unyukunuu, panaadon powa'a zii ukasha'oran õ'ai. Mazan aonaa õ'itiiman ukaziwan waunao tuukia'o ida'an manawun. ⁶ Aizii turua'a naa upataka'utazu. Aata, upataka'uta'aka'a naazu mishidainao aitan kawana'ati. ⁷ Ukau'an aizii umarina'ata'a naa wuru'u usha'apataniaz, kaimana'a naa uparada u'ati. Panaadon unyukunuu kasha'oran ni'i naa tuukii manawun na'iki u'itiiman aona'o ni'i naa powa'a kaiman-karu pa'ati. ⁸ Uruu idi tuukii õaipan utukapa-kidan ipai umin-mishidannao kanaapu'u mishi umarainpan uruu. ⁹ Tawuru'u õsaadanuz õkaaritan unao di'iti, õtukapa'azon umishidan na'iki uizo'atin ipai wuru'u õdyuudanii kidaz usha'apatani. ¹⁰ Aizii umarina'atan an wuru'u kasha'ora'oraz aimaakan pidan sha'apataniaz, õgaru na'apa, õmarina'atan nii kapamaz, aonaa udaru'o aimaakan mani wuru'u usha'apataniaz. Christ aitapa na'iki utukapa

mishi òmarina'ata'a naa wuru'u kasha'ora'oraz pidan sha'apatan. Na'iki unao ati'o òsha'apatanuz aimaakan na'apa. ¹¹ Aonaa kizi Satan waotakidan waunao, usha'apanum kau'an waaitapani'i naa tuukii Satan tiwautan pawaota-kidan waunao.

Paul dopian dau'ana'o

¹² Aizii òmakonkan dono Troas ii, òkowaadapa'akan dono'oraz Kaimana'o Kuwai Christ dau'u, Naobanai Tominkaru da'ata padamata kaudin-kizai ò'ati, ukashaapa òkowaadapan Kaimana'o Kuwai. ¹³ Mazan aonaa ònyukunuu kaimanan, tuukii òdopian usha'apanum kau'an aonaa zii Titus kaawan unao di'iki. Uruu idi òkowaadinan na'iainao ati, udauna'an òdobatan naa Macedonia iti.

Ma'ozaka-karu Christ ida'an

¹⁴ Mazan “kaiman,” òkian Tominkaru ati, usha'apanum kau'an uzaamatani'i waunao Christ ida'ati papoitorunao nii. Uruu idi'o Tominkaru kaiwaan waunao na'akapa'o nii na'iki kowaadapa'o nii Kaimana'o Kuwai, pidannao aitapa-kinaa nii Christ. Kaduunu'o kawanu'o nii pidannao ati wuru'u kaimana'oraz kuwai. ¹⁵ Ukau'an wuru'u wakaudinanz, wakowaadapanuz kaimana'o kuwai, kaduunu'o Tominkaru ati wuru'u. Uruu kuwai kida po'okinan ipai pidannao kawana'ati, wuru'u kazannaatinainaoz pa'oian ai na'iki makazannaatin-kainaoz pa'oian ai. ¹⁶ Mazan pidannao makazannaatin-kainaoz, ìdamaan wuru'u wakuwaa kidaz aimaakan mawaka'o dyupushan kawan, usha'apanum

kau'an mawaka-kizai iti'ora'a naa ãmakopan. Mazan wunaou'u kazannaatinainaouz pa'oian ai, kaduunu'o kawan ãdamaan wuru'u wakuwaa kidaz, usha'apanum kau'an karikaonanu'o nii ãmashaapan Tominkaru tuma. Na'ia'oram pidan turua'o usha'apatan na'apa kida'o kaudin-kizai? ¹⁷ Waunao aonaa ba'oran pidannao kawan mani wakaiwaapan Tominkaru paradan wazaamaapakinanaa nii puraata pidannao ai. Mazan Tominkaru zaamatanii waunao kowaadapa'o nii paparadan. Uruu idi uawun za'a ipai wakowaadan uparadan kaiman na'iki sakitapa, Christ poitorun idi waunao.

3

Pa'ina'o mashaapa-karu Tominkaru aipan kawana'ati

¹ Na'apa dii unao kian kaiwuru kida dau'ana'a, udakota sha'a wa'atadinpan karikaonan? Oo uaiapa zii sha'a kaarita saada-kaao wadau'an, wana'akan nii unao di'iti ba'oran pidannao kawan, oo kaarita saada-kaao unao di'iki wana'akan nii wamako kizi kawana'ati? ² Mazan unao pa'an wakaaritan wana'akapaniaz watuma, saadinpa'o wanyukunuu ii. Pidannao tukapan idi kaimana'a naa unao kaduz, uruu ida'an ãaitapa mishi'o wuru'u wakaudinanz Tominkaru ati. ³ Christ kaaritan kawanu'o pa'an wuru'u unaouz, umashaapan idi pana'a'a naa, pidannao tukapa na'iki ãaitapa watominapa-kidan idi'o unao wuru'u upana'adinanz. Aonaa saaribai na'iki ka'ui ida'ana'o mani usaada-kaao wuru'u Christ kaaritanuz, mazan Tominkaru karikaonanu'oraz ukakupan saadanii pa'an padoronaa ida'an.

Aonaa kuba baara'a'o mani usaada-kaao, mazan usaada-kaao pidannao nyukunuu ia'o pa'an.

⁴ Aizii kaiwuru'u ōkianuz unao ati kaikapa'a ōaitapan idi turuu Tominkaru sha'apatan aimakaan na'apa Christ ida'an. ⁵ Mishi waaitapa aonaa waturuan washa'apatan wa'ida'a wuru'u kaudin-kizaiz, kaimana'o kuwai kowaadapa-kaoz. Mazan Tominkaru taan ida'ana'o pa'an pama'ozakan wa'ati wuru'u wakowaadapanuz kaimana'o kuwai. ⁶ Tominkaru wuru'u zaamata'oraz waunao, kowaadapa'o nii paparadan, uruu wuru'u taa'oraz waka'iita-kinaa nii wakowaadan pidannao ati wuru'u pa'ina'oraz aimakaan Tominkaru sha'apataniaz naa ĩ'ati.* Wuru'u pa'ina'oraz aimakaan Tominkaru sha'apatan, aonaa kotua'o Moses saadauzonii kakinaorii kawanu'o mani, mazan padoronaa ida'ana'o pa'an. Usha'apanum kau'an wuru'u kotua'oraz kakinaorii na'aka'o pidan mawaka-karu di'iti; mazan wuru'u Tominkaru sha'apataniaz padoronaa ida'an, pidan ikoda-kinaa pa'an karikaonanu'o kakupa-karu.

⁷ Wuru'u kotua'oraz kakinaorii, saada-kariwaiz kuba kataida'u'o ida'a, ukaawa-kidan pu'u mawaka-karu, mazan umanawun uwizi'ida'akan Moses awun baara utaa-kaao dono u'ati. Aonaa Israelitenao ka'iitan paawunuupa'akan uawun baara iti, uwizi'in idi manawun. Padamata umainaabatinpanaan pu'a'ora'a naa ĩtukapanuzu. ⁸ Aitaniimana'o wuru'u Tominkaru Doronaa

* **3:6** pa'ina'oraz aimakaan Tominkaru sha'apataniaz naa ĩ'ati: uruu dakota-kaao Pa'ina'o Covenant. Putukapa kaarita tokon ii, Parada-karu Masha'apannaada-kinao di'ii, 'covenant' waranu'u.

kaudin-kiziz, powa'a'o zii umanawunun u'ai. ⁹ Upu'u zii kotua'o kakinaorii wuru'u pataka'uta-kida'oraz pidan pa'oian dikin ii, umanawun uwizi'in, aitanimana'o umanawunun wuru'u kaimanaaka-kida'oraz pidannao Tominkaru tuma. ¹⁰ Wurulu kotua'oraz kakinaorii umanawunu'o na'iki wizi'i'oraz utukapauzo-kaokiwiin, aizii aona'a naa powa'a umanawunun, usha'apanum kau'an wuru'u pa'ina'oraz Tominkaru kowaadaniaz pasha'apata'azon papidanannao ati, powa'a'o zii umanawunun u'ai. ¹¹ Wizi'i na'iki umanawun mishi wuru'u kotua'oraz kakinaorii, mazan udauna'an uwizi'in mainaabatanan naa. Aitanimana'o umanawunun wuru'u pa'ina'oraz Tominkaru kowaadaniaz pasha'apata'azon papidanannao ati, karikaonanu'oraz nii pa'an una'an.

¹² Wamishidan idi tuukii wuru'u pa'ina'o aimaakan, Tominkaru kowaadaniaz pasha'apata'azon, ma'ozaka ukau'an wakakuwaapan udau'u. ¹³ Aonaa Moses kawanu'o mani waunao, uruu ushibatanii paawun baara umaaiapakan idi Israelitenao tukapan wizi'i'o mainaabatanan paawun baara iki. ¹⁴ Mazan tuukii ñnyukunuu dadaran, atii kai ñnyukunuu shibatapa-kariwai kawanu'o, na'apa kotua'o kakinaorii aitauso-kaodono'o kawan. Uzikada-kaonii soo pidan zaamatanan ida'an Christ ida'ati. ¹⁵ Mishi'o wuru'u, atii kai na'apainim kotua'o Moses kakinaori aita-kaodono, pakawanu'o kawan zii ñnyukunuu taratapa-kaonaitapan aiazu. ¹⁶ Mazan pidan zaamatanan an Naobanai Jesus ida'ati, uruu dono'o nii zii

shibatapa'oraz unyukunuu zikada-kaos.

¹⁷ Aizii wuru'u Kaimana'o Doronaaz, Naobanai Doronaa wuru'u. Na'iki pidan kaina'a'oraz Naobanai Doronaa u'ida'a, aona'a naa powa'a kotua'o kakinaorii kazowautapan uruu. ¹⁸ Aizii waunao zikada-kariwai'i naa wa'ai wuru'u shibatapauzoz waawun baara. Kaiman kizi'i naa watukapa-kidan Naobanai Jesus umanawunun, Kaimana'o Doronaa kaudinan ida'an wa'ida'a. Aona'o nii usokadan pakaudinan usaabaapan waunao na'apa Naobanai Jesus kawan, pidannao tukapa kizi powa'a'o zii Jesus umanawunun.

4

Umanawunu'o kaudin-kizai taa-kaos wa'ati, wakakataimanan pu'u

¹ Tominkaru kamunan-kidan idi'o waunao wuru'u, uzaamatanuz waunao kaudina'o nii pa'ati, kowaadapa'o nii umanawunu'o kuwai. Uruu idi aonaa wakashadinan na'iki aonaa wadakotan wamuudan wuru'u kaudin-kizaiz. ² Mishi'oraiman õgaru na'iki õmin-kaudinannao na'apa kida wadi'itinpan, aonaa waaipan wadizapan aimaakan u'ai oo washa'apatan mani aimaakan kakiba'azonnaa kida'o, na'iki aonaa waaipan wamariidapan pidannao wakuwaa ida'an. Tominkaru awun za'a mishi wakowaadapan uparadan sakitapa pidannao ati. Ipai pidannao abatainao kida wakuwaa, ãaitapa na'iki ãtukapa mishi'o wuru'u wakowaadapaniaz kuwai. ³ Mazan aizii Kaimana'o Kuwai wuru'u wakowaadapaniaz, umainaabanan an, mazan umainaabanan soo wunao ati'i mamishida-kainaouz, maabata'azoo-kainaouz Kaimana'o

Kuwai, uruu idi ĩpataka'uta-kao nii. ⁴ Satan, tominkaru-tinpa'oraz imi'i baara'a, uruu wuru'u awautapa'oraz Kaimana'o Kuwai mamishida-kainao aitapan aiazu. Uruu idi aonaa ĩtukapan, na'iki aonaa ĩaitapan umanawunu'o ukanadapan ĩ'ida'ati, wuru'u Kaimana'o Kuwai Christ daua'oraz. Na'iki aonaa ĩaitapan na'apa kida'o Christ umanawunun Tominkaru tuma. ⁵ Aonaa wadua'o mani karikaonan wuru'u wakakuwaatinanz, mazan Jesus Christ daua'o pa'an, uruu Tominkaru taaniaz ipai pidannao naobanaa nii. Ukau'an waunao poitoruinaou'u naa karikaonan wakaudinanz idi Christ ati. ⁶ Aizii Tominkaru, dyuudauzoz Kanada'o tominanz maruta'o-karu iki, uruu wuru'u kanadapa'oraz wanyukunuu iti, waaitapa-kinaa nii Tominkaru umanawunun kandapa'oraz Christ ida'a.

⁷ Ukau'an kaina'a wa'ida'a wuru'u umanawunu'oraz aitapa-kinai Tominkaru di'iki'oraz, wananaa kakataimanan pu'u, na'apa ka'uz kin kawan toma-kariwai kidaz kubai idi. Uruu ida'an pidannao aitapan nii aonaa wama'ozakan ida'ana'o mani washa'apatinan oo wakowaadapan wuru'u umanawunu'oraz kuwai, mazan Tominkaru pa'an wuru'u taa'oraz wanyukunuu iti umanawunu'o ma'ozaka-kinai. ⁸ Mishi tuukii wapataka'uta-kao ipai wamako kizi kawana'ati kida, mazan upu'u aonaa na'apa kida'o mashaatan waunao. Panaadon aonaa waaitapan na'apam naa washa'apatinan, mazan upu'u aonaa wadakotan Tominkaru manyukunuutan waunao. ⁹ Wa'antamikita-kao pu'u dikauda kida'o ida'an, mazan upu'u aonaa

wawa'akauzo-kao waba'oran. Washa'apata-kao pu'u kaziwa'o ida'an, mazan upu'u aonaa wazowii-kao. ¹⁰ Ipai wakakuwaapatin-kizi kawana'ati waaitapa da'i washa'apata'azoo-kao dikauda'o ida'an. Na'apa kida'o ida'an watiwaa wuru'u Jesus baitauzonii kidaz atii na'apa uzowii-kao. Mazan aonaa watarian washa'apata'azoo-kao ai, pidannao aitapa kizi kaina'a Jesus mashaapan wa'ida'a, uruu ma'ozakadapa'oraz waunao. ¹¹ Wakakuwaapatinan dikin ii Jesus dau'u, maonapa kida da'i wamawakan, mazan uruu ida'an kizi pidannao aitapan kaina'a Jesus mashaapan wa'ida'a. ¹² Ukau'an kaina'a maonapa mawaka-karu wa'ida'a, tuukii wazowia'azoo-kao mazan aonaa watarian wamawakan ai, waaipan idi unao zaamatan wuru'u karikaonanu'oraz pa'an kakupa-karu.

¹³ Na'apa tawuru'u usaadinapanuz Tominkaru kaaritan ida'a, “Omishidan idi'o Tominkaru wuru'u ōkakuwaapatinanuz” Waunao na'apa kapam wamishida Tominkaru, uruu idi'o wuru'u wakakuwaapatinanuz. ¹⁴ Waaitapa na'iki wamishida Tominkaru kadishita-kidanii wanaobanaa Jesus pamawaka-kizi iki. Ukau'an wamishida na'apa'o nii kapam ukadishita-kidan waunao wamawaka-kizi iki wazaamatanan idi'i naa Jesus di'iti. Na'iki ukadishita-kidan ni'i naa waunao baokopa unao tuma pakanaapu iti. ¹⁵ Ipai wuru'u aimaakan wabaiatanii kidaz kaikapa'a unao dikin ia'o, wakaminka'uta'azon idi'o unao. Uruu ida'an kizi powa'a'o zii iriba pidannao aitapan mishi Tominkaru kaimanan, ūkonaukii-kida kizi uruu, na'iki ūmanawuntapa kizi

uruu.

Mishi kizi mishidapa-karu

¹⁶ Uruu idi aonaa wakashadinan wakaudinan wananaa mizainan pu'u na'iki ukaakinpan pu'a'a naa. Mazan wadoronaa ii ipai kamo'o wama'ozakadapa-kao. ¹⁷ Aizii wadi'itapan an wuru'u wabaiatanii kidaz aimaakan kai, masakauda'u'o karikaonan wuru'u, aonaa karikaonanu'o nii mani, mazan wabaiatinan winipinaa nii kaina'a aimaakan umanawunu'o Tominkaru taapanii wa'ati. ¹⁸ Usha'apanum kau'an waunao wataapan wanyukunuu aonaa tukapa-kariwai kida aimaakan dau'ati'o mani, mazan soo wuru dau'ati'o aona'oraz utukapa-kao. Wuru'u aimaakan wabaiatanii kidaz kai, aona'o nii una'an kotua'iki, mazan wuru'u aimaakan Tominkaru taa'azooniaz aona'oraz utukapa-kao, karikaonanu'o nii pa'an una'an.

5

Pa'ina'o nanai

¹ Uruu idi wananaa wiizibai kawanu'oraz, mashaapa-kizaiz kai, umainaabata-kao dono, waaitapa Tominkaru taan nii wa'ati wamashaapa-kizi nii aokazi ii, karikaonanu'o pa'an mashaapa-kizai, aonaa pidan tomanii mani. ² Mazan kai, wana'an idi zii wananaa zo'o, tuukii wadopitan, na'iki tuukia'a naa wazaudapan, wakananaata-kao wuru idi'i pa'ina'oraz nanai aokazi iki'oraz. ³ Usha'apanum kau'an wakananaata-kao dono'o naa pa'ina'o nanai idi, aonaa mananaa-daunu'o nii mani wadoronaa. ⁴ Mishi'o wuru'u, wana'an idi

zii da'a'a wananaa zo'o, tuukii wadopitan. Mazan aonaa wamawaka'azon dau'ati'o mani kaiwuru'u wadopitanuz, mazan waaipan naa pa'an wananaa wuru'u baiatina'oraz pana'ada-kao pa'ina'o nanai di'iti aona'oraz umawakauzon.

⁵ Mishi na'apa'o wuru'u Tominkaru aipanuz papa'inaadan wananaa. Uruu idi'o uzaamatan na'iki usaabaan waunao. Na'iki Tominkaru taa paDoronaa wa'ati, uruu ida'an kizi waaitapan mishi'o nii wuru'u usha'apatanuz wa'ati aimaakan na'apa pakian kawana'ati.

⁶ Ukau'an ma'ozaka wataapan wanyukunuu, waaitapan idi mishi'o nii utaan pa'ina'o wananaa nii, mazan wamashaapan idi zii wananaa zo'o, aona'o nii zii wamashaapan wanaobanaa Jesus tuma.

⁷ Mazan tuukii wamishidapan uruu, wamatukapakan pu'u padamatazu.

⁸ Mazan òkian kawan, waaitapa mishi'o nii utaan pa'ina'o wananaa nii, uruu idi kaimana'o nii zii wa'ati waso'otinan di'oraz wananaa aia'a, wamashaapa an kizi'i naa pa'an Jesus tuma aokazi iti.

⁹ Ukau'an powa'a zii ipai ba'oran kida ai, waaipan wamashaapan kaimana'a naa u'ati, karikaonan kizi ukonaukiitinan wadau'an, wakakupan pu'u zii kai wananaa ida'a, oo wa'aonaan pu'a'a naa wananaa ai, wa'aokazi'ian pu'a'a naa.

¹⁰ Usha'apanum kau'an ipai waunao mishidainao, wakadishita-kida-kao nii Christ kanaapu iti ukootowapa-kizi ii. Na'iki ipai'o nii wakawinipinaata-kao washa'apatanii kida kawana'ati da'a'a imi'i baara'a, kaimana'o oo dikauda'o.*

* **5:10** Putukapa 1 Corinthians 3:13-15.

Kaimanaaka-karu Tominkaru tuma Christ ida'an

11 Tuukii wakichana'ikin washa'apatan dikauda kida'o aimaakan Tominkaru awun za'a. Uruu idi'o wakakinaotan pidannao tuukii, ãmishida kizi Tominkaru paradan. Tominkaru, uaitapanii mishi'o wuru'u wakowaadapanuz paparadan unao ati. Na'iki na'apa kapam õaipan uaitapan, mishi'o wuru'u wakaudinanz Tominkaru ati. 12 Mazan aonaa wa'atadinpan mani oo wamanawun-tinpan mani unao ati kaiwuru'u wana'apanuz. Mazan waaipan pa'an uaitapan na'iki umishidan wakuwaa, u'atadinapa kizi wadau'an, na'iki uaitapa kizi na'apam udako'atin pidannao paradan dakoopainaoz waunao. Tuukia'oraz ãtadinpan pasha'apaapanii aimaakan kida ida'an, mazan ãnyukunuu ii aonaa mishi'o mani ãmarainpan Tominkaru. 13 Pabi'i kida ãnao, ãkian wadau'an wazowau madorona'o. Una'apan an mishi, aonaa usha'apan, watukapakao madorona'o kawan, mazan waaipan idi'o pa'an Tominkaru konaukii-kida-ka. Mazan unao tukapan an aonaa wamadoronan, kaimana'o wuru'u, unao ati'o mishi wuru'u wakaudinanz, wakaminka'uta'azon idi unao. 14 Mishi'o wuru'u Christ marainpan waunao udawun iti, uruu idi'o wuru'u wakaudinanz kaikapa'a. Usha'apanum kau'an waaitapa mishi Christ mawakan ipai pidannao oian dikin ii. Uruu idi Tominkaru tukapan ipai waunao mawakainao'u naa oii-karu ai. 15 Jesus mawakan idi ipai pidannao ati, ukau'an pidannao mishidainaoz uruu, aona'a naa turuu ãmashaapan paaipan kawana'ati. Mazan

ĩsha'apatin kizi soo Christ aipan kawana'ati, uruu mawaka'oraz na'iki kadishita'oraz pamawaka-kizi iki ĩdikin ii.

¹⁶ Ukau'an aizii aona'a naa powa'a wadi'itapan pidan, pidannao mamishida-kainaouz Christ di'itapan kawan pidan. Mishi na'apa kowas wataapauzon Christ kiwiin. Mazan aizii aonaa powa'a wataapan uruu na'apa. ¹⁷ Usha'apanum kau'an pidan zaamatina'o Christ ida'ati, pa'inaada-kariwai'i naa ukaduz, na'iki wuru'u kiwiitapa kida'oraz ukaduz mainaabata-kaoa'a naa. Mazan pa'ina'ora'a naa pa'an kaduzui taa-kaao u'ati. ¹⁸ Soo Tominkaru wuru'u pa'inaada'oraz pidannao na'apa. Uruu Tominkaru wuru'u kaimanaaka-kida'oraz waunao patuma Christ mawakan ida'an. Na'iki uruu zaamatanii waunao kaudina'o nii, kowaadapa'o nii pidannao ati, kaimanaaka-karu dau'an Tominkaru tuma. ¹⁹ Na'iki wakowaada kizi pidannao ati Tominkaru kaimanaaka-kida'azon ipai pidannao patuma, Christ mawakan ida'an. Aizii ĩnyukunuu na'apan an, ipai'o nii umarina'atan ĩ'oian, na'iki ukaimanaakan nii ĩtuma. Uruu kuwai wuru'u Tominkaru dyuudaniaz wakowaadapan pidannao ati. ²⁰ Ukau'an waunao wuru'u kadishita'oraz Christ ati, parada'o nii pidannao kanaapu ati. Mishi Tominkaru kaiwaan waunao paparada-kinaa nii ma'ozaka unao ati. Uruu idi Christ aipan kawana'ati, wakia'azon u'ati ma'ozaka'o ida'an umishida wuru'u wakuwaaz, ukaimanaaka kizi'i naa powaa iti Tominkaru tuma. ²¹ Tominkaru aipan ati, ipai wa'oian kaboota-kaao Christ di'iti, uruu idi Tominkaru tukapan Christ oia'o kawan,

umasha'apatakan pu'u oia'o. Upataka'uta-ka'o atii uzowii-ka'o, wa'oian dikin ii. Uruu idi Tominkaru tukapan waunao kaimanainao kawan Christ ida'an.

6

¹ Wakaudin an idi baokopa Tominkaru tuma, wakakinaowan unao ma'ozaka'o ida'an. Aonaa umanyukunuuta'ana'a Tominkaru kaimananuz u'ati. ² Kaikapa sha'atii Tominkaru paradan saad- inpa'o kiauzonu'u,

“Kaina'a'o nii zii kamoo kaawan.

Uruu dono upishaan an ukaminka'uta-ka'o utori- inpan ida'an ò'ati,

ōdako'atin nii unao

na'iki uruu dono òkazannaatan nii unao.”

Uabata, aizii kaawa'a naa wuru'u kamooz, kai'i naa Tominkaru kaminka'uta'azon unao, kai'i naa pa'an ukazannaapan.

³ Aonaa waaipan waawautapan pidannao ìmishidan ai kaimana'o kuwai, washa'apaapan ida'an dikauda kida'o aimaakan. Aonaa wadakoapa-kida'azon kaimana'o kuwai wuru'u wakowaadapaniaz. ⁴ Mazan waaipan pa'an

watukapa-kidan mishi'o Tominkaru poitorunao waunao, ipai waparadan na'iki washa'apatanii kida ida'an: wabaiatan ida'an dadara kida'o aimaakan wakaudin-kizi ii aka, na'iki wabaiatan ida'an kasha'ora kida'o wakaudin-kizi dikin ii, mazan upu'u aonaa wamarina'atan wakaudin-kizi.

⁵ Panaadon waba'izii-ka'o, na'iki wakaboota-ka'o taraa-kizai iti; panaadon pidannao to'oradinan wa'ati kichana'iki-kia'o ida'an. Na'iki wakaudin an dadara wamazain bii'i. Panaadon

aonaa wada'awun wakaudinan wamizainan pu'u. ⁶ Watukapa-kida mishi'o Tominkaru poitorunao waunao: wataapinan ida'an kaiman ipai oia'o ai. Na'iki waaitapan ida'an mishi'o kuwai wuru'u Tominkaru di'iki'oraz; na'iki wamadopiidakan ida'an wanyukunuu; na'iki wakaimanan ida'an pidannao ati; na'iki watukapa-kidan ida'an wakamarainapanun tuukii. Na'iki Kaimana'o Doronaa kaminka'utan ida'an waunao; ⁷ na'iki wakowaadapan ida'an mishi'o kuwai; na'iki Tominkaru ma'ozakadan ida'an wanyukunuu. Washa'apata ipai aimaakan kaiman, na'apa Tominkaru aipan kawana'ati, uruu wakaiwaa waawautinapa-kinaa nii watarubanao ai, na'iki wamizaataaka-kinaa nii ituma. ⁸ Mazan upu'u wakaudinan wanaubaa-kao pu'u oo wazon-kida-kao pu'u; waunamunaa abata-kao pu'u dikauda oo kaiman; wakuwaa mishiin pu'u na'iki usakitapan pu'u, mazan upu'u wadakota-kao mariidinauzonao nii. ⁹ Aitapa-kariwai waunao na'iki wakuwaa kaimanaiman, mazan upu'u aonaa waunao na'iki wakuwaa kida umishida-kao. Wazowia'azoo-kao pu'u, mazan upu'u zii wakakupan; waba'izii-kao pu'u tuukii mazan upu'u aonaa wazowii-kao.

¹⁰ Wakasha'oradauta-kao pu'u, mazan upu'u wakonaukiitinan. Mapuraatanu'o mishi wau-nao, mazan upu'u waunao ida'an iriba'o nii pidannao kasha'apauzin Tominkaru di'iki. Aonaa mishi washa'apauzini da'a'a, mazan upu'u ipai aimaakan Tominkaru di'iki'o wa'idiwau wuru'u.

Umarainapa kizi waunao na'apa wamarainpan kawan unao

¹¹ Mishidainao òmarainapaniinao, Corinth san-nao, mishi'o tawuru'u waparadan kida unao ati'oraz. Wakowaadan unao ati tuukii wamarainpan unao. ¹² Aonaa na'apainim zii wamaudapakan unao, mazan unao pa'an wuru'u manaudapa-ka'oraz waunao. ¹³ Aizii òparada'azon unao ati na'apa òdainao ati'o kawan, uda'ata'a naa unyukunuu wa'ati, umarainapa kizi'i naa kapam waunao.

Aonaa kizi mamishida-kainao kaduz tamakapa-kao

¹⁴ Mana'a ukaminauda'utina'ana'a wunao idi'i mamishida-kainaoz Jesus. Turuu mooko mishidainao Jesus mashaapainaoz naa kaiman patumaakadinan oia'o pidannao tuma, wuru'u naudapainaoz pasha'apaapan oii kida'o aimaakan? Oo turuu mooko Kanada'o baokopatinpan maruta'o tuma? ¹⁵ Na'apa mooko Christ nyukunuu Satan sha'apaapanii kida dau'ati? Turuu mooko mishidainao nyukunuu na'apataakan mamishida-kainao sha'apaapanii dau'ati? ¹⁶ Turuu mooko tomakariwai tominkaru taapa-kao oo na'akakao Tominkaru umanawunu'oraz dapu iti? Aizii wuru'u waunaouz, Tominkaru karikaonanu'oraz ukakupan, udapu wuru'u wananaaz, umashaapan idi wanyukunuu ii. Kaikapa sha'atii Tominkaru paradan saadinpa'o kiauon:

“Òmashaapan nii òpidanannao ida'a
na'iki aona'o nii òmuudinpan ì'ai.

Ògaru'o nii ìTominkarun nii

na'iki ñnaou'o nii õpidanannao nii.”*

17 Uruu idi Naobanai Tominkaru kian ñ'ati,
“Umuudina'a naa na'iki ubuutina'a naa oiainao
ai.

Mana'a upishata'ana'a oo usha'apaapa'ana'a
oia'o
na'iki dikauda kida'o aimaakan,
umasha'apatakan an na'apa kida'o, õdapaapan
nii unao.”†

18 “Õgaru'o nii unao daru nii,
na'iki ipai unao daonaioranao na'iki zunnao,
õdainaou'o nii unao,
Naobanai umanawunu'oraz kian.”‡

7

1 Mishidainao õmarainapaniinao, uabata na'apam
Tominkaru kowaadan pazaamata'azon waunao
paudainao nii. Ukau'an aizii wamuuda'a naa
ipai oia'o wuru'u pataka'ua'oraz wananaa oo
wadoronaa. Mishi kizi'i naa pa'an wamashaapan
kaiman, na'iki wakichana'iki washa'apaapan ai
oia'o, Tominkaru awun za'a, wamashaapa kizi'i
naa ma'oiaka-daun uaipan kawana'ati.

Paul konaukian

2 Ukaimanda'a naa shoman unyukunuu wa'ati.
Aonaa kanom washa'apatan dikauda'o nii unao
ati. Aonaa wapataka'uan wuru'u umashaapanuz
kaiman Christ ati, na'iki aonaa wakazaapan pu-
raata oo aimaakan kida u'ai. 3 Aonaa õba'azootin-
kida'azon mani unao kaiwuru'u õna'apanuz u'ati.
Na'apa õkiauzon kawan u'ati, tuukii wamarainpan
unao, na'iki karikaonanuo'o nii wataapan unao

* 6:16 Leviticus 26:12; Ezekiel 37:27 † 6:17 Isaiah 52:11 ‡ 6:18
2 Samuel 7:14; 1 Chronicles 17:13

wanyukunuu ii, wakakupan pu'u oo wamawakan pu'u. ⁴ Õaitapa mishi'o wuru'u unao mishi-danuz Christ, uruu idi òkakuwaapan umanawunu'o ida'an umishidapan dau'u. Uruu ida'an tuukii uma'ozakadan ònyukunuu. Aizii tuukii òkonaukian wabaiatan pu'u kasha'ora kida'o na'iki to'ora-karu, mazan upu'u tuukii òkonaukian.

⁵ Aizii wakaawan dono'o naa Macedonia ati, aonaa wasookapan kaiman. Ipai wamakokizi kawana'ati wabaiatan to'ora-karu na'iki wakakuwaatinan towauda'uta-ka'o. Wanyukunuu kasharuapa-ka'o pu'u, kaina'a zii kaziwa wadi'itinpan ipai unao dau'an. ⁶ Mazan Tominkaru konaukiidauzoz pidannao nyukunuu ìkasha'oran dono, ukonaukiida waunao Titus kaawan idi wa'ida'ati. ⁷ Tuukii manawun wakonaukian Titus kaawan idi. Mazan powa'a zii wakonaukian waabatan idi Titus kowaadan kaiman utapaian na'iki udapaapan uruu. Na'iki ukowaada ò'ati tuukii unao tukapa'azon ògaru. Na'iki tuukii unao kasha'oran ukasha'oradan dikin ii ònyukunuu. Na'iki ukowaada kapam tuukii udi'itinpan ukaminka'uta'azon dau'an ògaru. Uruu idi òkonaukian udawun iti manawun.

⁸ Òkasha'orada mani mishi unao òsaadanii kida òparadan ida'an, mazan aizii kaiman ò'ati òsaadanuz. Ògaru na'apa kasha'ora'aka'o kapam ònyukunuu òsaadan idi na'apa unao ati. Aizii ukowaada-ka'o idi ò'ati mishi unyukunuu kasha'ora'akan masakauda'u òkaaritan aita-ka'o dono u'ati. ⁹ Uruu idi aizii tuukii òkonaukian, mazan aonaa òkasha'oradan idi'o mani, mazan òkonaukian ukasha'ora-kidan idi usha'apatan wuru'u oia'oraz aimaakan, na'iki umarina'atan

idi wuru'u usha'apaapanii kidaz. Na'apa'o kasha'ora-karu wuru'u Tominkaru aipaniaz, uaipan idi wa'ati-karu pa'ida'ati. Ukau'an aonaa wakaziwan unyukunuu wasaadanii wakaaritan ida'an, mazan wakaminka'uta pa'an unao. ¹⁰ Pidan mishi'o ukasha'oran pasha'apatanii oia'o dikin ii Tominkaru aipan kawana'ati, mishi'o nii umuudan na'iki utanawatinan pasha'apaapan ai oia'o. Uruu idi Tominkaru mainaabatan nii u'oian u'ai, na'iki ukazannaatan niizu. Ukau'an aonaa turuu wakasha'ora-kidan wuru'u na'apa'oraz kasha'ora-karu. Mazan pidan kasha'ora'o padamata pa'oian dikin ii, mazan upu'u aonaa uwa'atin oo utukapa-kidan zoobaba panyukunuu kasha'oran Tominkaru ati pasha'apaapan dikin ii oia'o, aona'o nii Tominkaru kazannaatanuz, mazan ukaboota-kao nii karikaonanu'o pataka'utin-kizai iti pa'oian dikin ii.

¹¹ Mazan wuru'u kasha'ora-karu Tominkaru aipan kawana'ati'oraz, pidan ikoda uruu ida'an panyukunuu ma'ozaka-kinaa nii. Uruu idi'o wuru'u sariapa unao di'itinpa'akan, na'iki tuukii uaipa'akan usakitapadan wuru'u pidan oiainapanuz. Na'iki sariapa uto'ora'akan umamashaatakan idi wuru'u oia'o sha'apaapa-kaoaz. Sariapa utarian, uaitapa'akan idi'i naa Tominkaru pataka'utan nii pidan umamuudakan an pasha'apaapan oia'o. Sariapa uaipa'akan ōmorowautapan oo ōmakon u'idi'iti. Sariapa uaipa'akan ōaitapan tuukii unyukunuitapan ōgaru. Uruu idi sariapa mishi upataka'utan pidannao wuru'u sha'apatainaouz oia'o, na'apa ōparadan kawana'ati. Wururu'u usha'apatanii kidaz ida'an

utukapa-kida mishi'o aonaa ubaokopatinan oia'o sha'apaapa-kaao dau'ati. ¹² Aizii tawuru'u ōsaadanuz kaarita unao ati, aonaa ōaipan mani upataka'utan wuru'u sha'apata'oraz dikauda'o aimaakan, oo ōsaabaa-kinaa ni'o mani pidan nyukunuu wuru'u kasha'orada-kariwaiz. Mazan ōsaadan ōkaaritan na'apa, ōaipan idi'o udi'itinpan na'iki utukapa-kida kizi Tominkaru ati mishi umarainpan na'iki uizo'atin waparadan. ¹³ Uruu idi tuukii wanyukunuu ma'ozakadinan.

Powa'a zii wakonaukian watukapan idi Titus kaawan konaukii unao di'iki. Kaiman unyukunuu ukaawan dauna'an unao di'iki, aonaa powa'a ukaziwadapan panyukunuu unao dau'an. ¹⁴ Umanawunu'o da'i ōkowaadapauzon unao dau'an Titus ati. Kaiman ō'ati aonaa uba'azootin-kidan ōgaru u'ati. Na'apa wakowaadapauzon kawan mishi'o kuwai unao ati. Na'apa'o da'i wakowaadauzon Titus ati mishi'o kuwai unao dauna'an. Aizii utukapanka'a naa unao kaduz, na'apa mishi wakowaadan kawan u'atiz. ¹⁵ Tuukii Titus marainpan unao, pakawan unyukunuitapan pataapa-kaao kaiman umanawunu'o Tominkaru poitoru nii, na'iki ipai uizo'atin uparadan na'iki kaiman utaapan uruu umakonkan dono unao di'ii. Uruu idi powa'a zii manawun umarainpan unao. ¹⁶ Ōgaru na'apa, tuukii ōkonaukian usha'apanum kau'an ōaitapa na'iki ōmishida kaimana'o nii unao sha'apatinan Tominkaru aipan kawana'ati.

8

Mishidainao taan puraata

¹ Wamin-mishidannao, wakowaada'azon unao ati na'apam mishidainao Macedonia iainao sha'apatinan, Tominkaru kamunanun idi tuukii ï'ati. ² Mamishida-kainao to'orainpan pu'u ï'ati, mazan upu'u konaukii ïmashaapan. Na'iki ïikodan pu'u masakauda'u puraata mazan upu'u tuukii ïkataanu'uzon. ³ Õaitapa na'iki õtukapa dobata kida ïtaan puraata masakauda'u'o papuraatan kida di'iki. Aonaa dyuuda-kariwai mani ïtaan na'apa, soo panyukunuu aipan kawana'ati'o. ⁴ Kaziwa ïpishaan waunao powa'an kida, usha'apanum kau'an tuukii ïaipan pataan puraata pakaminka'uta-kinaa nii mishidainao wuru'u Jerusalem iainauz. ⁵ Na'iki aonaa wazauda-kidan ïtaan dobata kida puraata masakauda'u'o papuraatan kida di'iki. Mishi'oraiman kiwiin pataan ua'ii puraata, ïtaainan Naobanai Jesus ati. "Kanom puaiapanii washa'apatan, washa'apatan nii," ïkian. Udauna'an ïwa'atin wa'ida'ati, na'apa kapam ïtaainan wa'ati. ïkian, "Kanom uaiapanii washa'apatan, washa'apatan nii." Usha'apanum kau'an ïaitapa Tominkaru wuru'u aipa'oraz ïsha'apatinan na'apa.

⁶ Tuukii wapishaan Titus makon unao di'iti. Uruu kiwiini'o usakadan patominapa-kidan unao puraata taa-kao dau'an. Ukau'an marii kizi'i naa ukaminka'utankan unao baikopatan puraata, tawuru'u unao kowaadaniaz kiwiini'o dono utaa'azon ukaminka'uta-kinaa nii ba'oran mishidainao. ⁷ Aizii unao, ipai'i naa uaitapan kaiman kida'o aimaakan sha'apata-kao dau'u. Tominkaru aipan ati tuukii umishidapan, uaitapa ukakuwaapan kaiman. Na'iki kaina'a aitapa-

kinai Tominkaru di'iki'o unao ida'a. Na'iki tuukii unyukunuu dyautan usha'apata'azon dau'ati kaiman kida'o aimaakan. Na'iki tuukii umarainpan waunao. Ukau'an na'apa kizi minziiwa na'iki konaukii utaan puraata dyuudakaru nii mishidainao di'iti.

⁸ Aonaa õdyuudan mani utaan puraata kaiwuru'u õna'apanuz u'ati. Mazan õtukapa'azon mishi'o wuru'u ukamarainapanuz, ba'oran mishidainao kawan, konaukia'oraz ãtaan puraata pakaminka'uta-kinaa nii mishidainao Jerusalem iainouz. ⁹ Unao, uaitapa na'apam wanaobanaa Jesus Christ tuukii ukamunanban na'iki ukamarainapanun, na'iki kaina'a umanawun aimaakan kida u'ida'a aokazi ii, mazan upu'u uwa'akanuz, umashaapa'anan imi'i baara ati, upataka'utinan uaipan idi pakaminka'utan waunao, wazaamata-kinaa nii wuru'u umanawunu'oraz taa'azoo-ka'o wa'ati.

¹⁰ Ukau'an, õkia'azon unao ati puraata taa-ka'o dau'an: kiwiitapa'o wunu di'ii, unao sha'atii kiwiini'o usakadan utaan na'iki uzaamaapan puraata taa-karu ni'o ba'oran mishidainao ati, uruu dono tuukia'o sha'atii ukataanu'uzon. ¹¹ Ukau'an aizii, ubaokopata'a naa ipai wuru'u utaanii kidaz puraata, uipaida kizi'i naa wuru'u usakadaniaz usha'apaapan kiwiitapa'o wunu di'ii. Utukapa-kida kizi mishi konaukii na'iki minziiwa utaan upuraatan usakadinan iki'o atii utokon iti. Utaa kizi puraata upuraatan diri'in kawana'ati kida. ¹² Aizii utaan an aimaakan konaukii na'iki minziiwa, diri'i'o di'iki oo masakauda'u'o di'iki, na'apa'o wuru'u Tominkaru naubaaniaz. Aonaa Tominkaru

zaamatan aimaakan pidan ai u'aonaan pu'u manawun u'ida'a.

¹³ Kaiwuru'u òkianuz na'apa, aonaa òdyuudan mani utaan dobata puraata, uruu idi ubaiatan naa mani uzamazin ba'orainao kawanyukunun pu'u. Mazan marii kizi patumaaka oo na'apa kida kizi pidan kawanyukunun. ¹⁴ Unao ida'a kai kaina'a dobata aimaakan oo puraata. Ukau'an turuu ukaminka'utan ba'oran mishidainao. Aizii na'apainim umawanyukunuitan dono, na'apa'o nii kapam ìkaminka'utan unao. Ukau'an na'apa kida'o nii ukaminka'uaakan.

¹⁵ Na'apa sha'atii tawuru'u usaadinapanuz Tominkaru kaaritan ida'a kaikapa'a: “Pidannao kasaba'uka'o diri'i wanyukunui, aonaa ìtaapan diri'i manawun wanyukunui. Pidannao kasaba'uka'o masakauda'u wanyukunui, aonaa wanyukunui awutan ipai manawun ì'ai.”*

Titus na'iki uminauda'unao

¹⁶ “Kaiman manawun,” òkian Tominkaru ati Titus dau'an, usha'apanum kau'an Tominkaru aipan ati tuukii umako'ozon na'iki ukaminka'uta'azon unao na'apa ògaru kawan.

¹⁷ Uruu idi wadyuudan nii uruu, mazan aonaa wadyuudan idi'o mani karikaonan wuru'u umako'ozoonuz, mazan tuukia'o udi'itinpan pamako'ozon dau'an koshan unao di'iti. Uruu idi tuukii ukonaukian padyuuda'azoo-kao idi.

¹⁸ Wadyuudan nii bauda'apa mishida'o daonaiora utuma, ipai mishidainao aitapa uruu kaimana'o utominapa-kidan na'iki

* **8:15** Exodus 16:18

ukowaadan Kaimana'o Kuwai. ¹⁹ Na'iki uruu mishidainao zaamata mako'o nii watuma Jerusalem iti, wana'akan dono'o naa puraata wuru'u unao taanii kidaz. Kaiman waaipan wana'akapan wuru'u puraataz, wakawa-kidakiziz pakawan na'iki patumaaka mishidainao di'iti, Jerusalem iainaouz. Marii kizi ikonaukii-kidan Naobanai Tominkaru, na'iki itukapa kizi mishi tuukii wakaminka'uta'azon idyaun. ²⁰ Aonaa waba'azootina'azon wana'akan dono wuru'u dobata'oraz puraata unao di'iki. ²¹ Wadi'itapa nii kaimanaiman na'apam nii wana'akan wuru'u puraataz. Kaiman waaipan wash'apatan aimaakan Tominkaru awun za'a na'iki pidannao awun za'a kapam.

²² Kaina'a zii ba'oran wakowaada'azon u'ati. Wadyuudan nii bauda'apa'a naa daonaiora mishida'o Titusnao tuma. Ipai waunao waaitapanii uruu kaimana'o, na'iki dyauta'o pasha'apatan dau'ati kaiman kida'o aimaakan Tominkaru ati. Tuukii unyukunuu ma'ozakadinan uabatan idi unao dyuuda'azon puraata ba'oran mishidainao di'iti. ²³ Aizii kanom pishaan an Titus dau'an, ukowaada i'ati uruu kaimana'o pidan na'iki omin-kaudin, kowaadapa'o kaimana'o kuwai otuma ipai amazada kawana'ati na'iki unao di'ii'aka. Aizii pa'i ipishaan dono unao wunao dau'ana'a ba'oran daonaioranaouz, ukowaada i'ati mishidainao zaamatanii idyaun mako'o nii Titus tuma. Usha'apanum kau'an ikaudin-kizi kawana'ati ipai pidannao konaukii-kidan Christ idau'an. ²⁴ Ukau'an, utukapa-kida ukamarainpanun

wunao ati'i dyuuda-kariwainauz. Marii kizi ba'oran mishidainao, ba'oran wiizai iki kidainao abatan mishi'o mishi wuru'u unao kamarainapanuz na'apa wakowaadan kawan i'ati.

9

Puraata zaamata-kaō mishidainao ati'o Jerusalem ii

¹ Aizii puraata zaamaapa-kaō dau'an Jerusalem ia'o mishidainao kaminka'uta-kināo ni'oraz, aonaa kanom ni'i naa ōsaadan u'ati udau'an. ² Usha'apanum kau'an ōaitapa unao tuukii da'i ukamunanu'uzon, utaa'azon ida'an puraata. Uruu ida'ana'o da'i tuukia'o ō'atadinpauzon unao dau'an, karikaonan ōkowaadapan mishidainao ati, wuru'u Macedonia ainaouz, unao taa'azon dau'an puraata. Ōkowaada i'ati unao Achaia iainao mishidainao, usakada'a naa pa'an uzaamaapan puraata kiwiini'o wunu di'ia'a naa. Īabatan idi unao zaamaapan naa puraata udyuudan nii, sariapa ĩna'apatan panyukunuu kapam puraata taa-kaō dau'an. ³ Mazan upu'a'o nii ōdyuudan Titusnao wamin-mishidannaouz unao di'iti. Panaadon aonaa zii uturuudinan uzaamaapan puraata, ōkowaadapan pu'a'a naa udau'an ba'orainao ati umanawunu'o ida'an, ōkowaadan kaina'a'a naa pa'an uzaamatanii puraata kida kiwiini'o wunu di'ii. Ukau'an mishi kizi'i naa uipaian usaabaan wuru'u puraata kidaz na'ii, na'apa ōkowaadan kawan ba'oran mishidainao ati. ⁴ Tuukia'o nii ōba'azoipan, unao na'apa kapam powa'a'o nii zii uba'azoinpan, mishidainao Macedonia ikiinao kaawan an ōtuma unao di'iti,

aonaan dono zii uipaian uzaamatan puraata ukowaadaniaz utaa'azon mishidainao Jerusalem iainao ati. ⁵ Uruu idi'o wuru'u ōdyuuda'azoonuz wamin-mishidannao kiwiitan wa'ua'ati, Īsaabaa an kizi'i naa ipai puraata wuru'u unao taanii kidaz naa. Uruu ida'an kizi ba'oran mishidainao tukapan mishi'o wuru'u minziiwa utaan puraata, aonaa upishauta-kaao idi'o mani karikaonan.

⁶ Unyukunuitapa kizi pa'i di'oraz parada-karu'u: Pidan paowa'o masakauda'u uudai, masakauda'u'o nii kapam upaoriba aka. Mazan pidan paowa'o diri'i uudai, diri'i'o nii kapam upaoriba aka. ⁷ Ukau'an ipai unao, uaitapa kizi na'iki udi'itinapa kizi uaipan ati kida na'apam nii utaan puraata, aonaa kizi utaanuzu umarainan bii an oo udyuuda-kaao idi mani karikaonan. Usha'apanum kau'an Tominkaru marainapa pidan wuru'u konaukia'oraz utaaazon aimaakan.

⁸ Na'iki Tominkaru turuu utaan dobata aimaakan u'ati. Uruu idi karikaonanu'o nii aimaakan kaina'an u'ida'a, atii kaina'a'o nii zii uwa'akun kida utaan nii na'iki uka'idiwauta-kinaa nii ba'oran mishidainao, wuru'u aona'oraz aimaakan nii ĩ'ida'a. ⁹ Na'apa usaadinpan pidan kataanu'o dau'an Tominkaru kaaritan ida'a:

“Karikaonanu'o nii utaan aimaakan dobata pataka'utinainao ati,
na'iki karikaonanu'o nii ukaimanan na'iki ukamunanun nyukunuitapa-kaao.”

¹⁰ Aizii Tominkaru taa'oraz paoribai uuda pidan paopauzo ati na'iki wanyukunui kida ipai pidannao ati. Na'apa'o nii kapam utaan aimaakan unao ati, na'iki powa'a'o nii zii utaan dobata aimaakan kida unao ati. Na'apa kizi kapam

unao dobata kizi ukaminka'utan pidannao, na'iki powa'a'o nii Tominkaru tuubarudan wuru'u kaimana'oraz aimaakan usha'apaapan. ¹¹ Karikaonanu'o nii Tominkaru taan diri'i aimaakan oo wanyukunui unao ati, karikaonan kizi kapam ukamunanun utaan ida'an aimaakan, wunao ati'o aona'oraz kanom ï'ida'a. Aizii wakaawa-kidan dono wuru'u utaanii kidaz puraata, iriba'o nii pidannao konaukii-kidan Tominkaru udau'an.

¹² Aizii wuru'u usha'apatanuz aimaakan kaikapa'a, wuru'u udyuudanuz puraata, dya'utam aimaakan sha'apan: ukaminka'utan Tominkaru pidanannao, na'iki tuukia'o nii manawun Tominkaru konaukii-kida-kao. ¹³ Usha'apatan ida'an aimaakan kaikapa'a, utukapa-kida mishi'o ukamarainpanun na'iki mishi'i uizo'atin Kaimana'o Kuwai Christ daua'oraz. Uruu dikin ii tuukia'o nii mishidainao konaukii-kidan Tominkaru unao dau'an. ¹⁴ Uruu idi konaukia'o nii ïtoriinpan Tominkaru ati unao dau'an, ukaminka'utan idi dobata ïdyaun, Tominkaru kamunanun idi unao ati, utaan idi kamunanuaba-karu unyukunuu iti. ¹⁵ Na'iki marii kizi wakonaukii-kidan Tominkaru tuukii, usha'apatan idi umanawunu'o aimaakan wa'ati. Aonaa waaitapan na'apam naa wakian umanawunun dau'an.

10

Paul pa'an Tominkaru zaamatanii kakuwaap-atina'o nii

¹ Õgaru Paul, tuukii õparada'azon unao ati kaimana'o ida'an, na'apa Christ paradauzon

kawan. Aonaa òto'oran bii a'o mani òparada'azon unao ati. Mishi kaina'a pabi'i kida unao kian òdau'an, "Aonaa mishi'o mani wuru'u uparadan ma'ozakanuz, soo pamunapon idi'o karikaonan uma'ozakatinpan. Mazan ukaawan an da'atili, aonaa uka'iitauan paparadan na'apa wakanaapu ati," ìkian.

² Aizii òkia'azon unao ati ma'ozaka'o ida'an, upana'ada'a naa wuru'u udi'itinapanuz dikauda kida'o dau'u, aonaa kizi òparadan unao ati ma'ozaka'o ida'an òkaawan dono u'idi'iti. Mazan na'apa'o òdi'itinpan òparada'azon dau'an ma'ozaka'o ida'an wunao ati'i dakotainauz wamashaapan na'iki washa'apatinan mamishida-kainao kawan. ³ Na'apa mishi waunao mashaapan da'a'a imi'i baara'a ipai ba'oran pidannao kawan, mazan aonaa wamizaataakapan kadakotin-kidainauz waunao tuma, mamishida-kainao mizaataakapan kawan. ⁴ Wuru'u mizaataaka-kinai wakaiwaapanii kidaz aonaa pidannao imi'i baara sannaò kaiwauzonii kawanu'o mani, mazan umanawunu'o mizaataaka-kinai Tominkaru di'iki'o. Uruu ida'an turuu wamainaabata-kidan Tominkaru taruba ma'ozakatinapakizi. Na'iki uruu ida'an turuu wamashaatan pana'iti'o kadakotin-karu Tominkaru paradan ai, ⁵ na'iki turuu wamainaabatan u'ida'an wuru'u pidannao atadinapa-kinaa kidaz, ìawautapakinaa kidaz pidannao ìaitapa'azon Tominkaru dau'ana'o kuwai. Na'iki uruu ida'an turuu kapam watanawatan pidannao nyukunuu kashadamikinao, ìizo'ati kizi Christ paradan. ⁶ Aizii unao tukapa-kidan dauna'an mishi'o

uizo'atin na'iki uda'ana'azon Christ, uruu dauna'an wakakinaowan nii ma'ozaka'o ida'an wunaou'u aona'oraz ñizo'ati'izon Christ kakinaori.

⁷ Unao tuukii umishida'akauzon sha'apa'oram pidan paradan, aonaa udi'itapan kiwiin wuru'u ñparadan kidaz. Unao bii'i kaina'a pidannao, ñkian ñnao mishi'o pa'an Christ poitoru manawun. Marii ñdi'itapan wuru'u pamishidapanuz, ñtukapa kizi, na'iki ñaitapa kizi waunao mishi'o kapam Christ poitoru, na'apa ñnao kawan. ⁸ Dobata mishi ñatadinpan Tominkaru taan dau'an umanawunu'o kaudin-kizai ñ'ati, mazan aonaa ñkiba'azoo-kidan ñatadinpan. Usha'apanum kau'an utaan ñ'atizu ñkaminka'uta-kinna ni'o unao, umishidapa kizi powa'a zii, aonaa ñwaota-kida-kinna ni'o mani unao umishidapan ai Christ.

⁹ Mazan aonaa ñtarii-kida'azon mani unao kaiwuru'u ñsaadanuz ñparadan kaikapa'a.

¹⁰ Kaina'a pabi'i kida unao, ukian ñdau'an, "Tuukii uma'ozakatinpan pakaaritan ida'an, mazan ukaawa'akan dono wabii ati, aona'o nii uka'iitauan paparadan wa'ati ma'ozaka'o ida'an."

¹¹ Mazan ñaiapa wuru'u pidan na'apa'oraz uparadan aitapan ipai wuru'u wasaadanii kidaz waparadan wakaaritan ida'a, na'apainim wakaawan dono unao di'iti mishi'o nii washa'apatinan na'apa wakian kawan wakaaritan ida'a.

¹² Waunao aonaa wapatumaaka-dina'azon wakaudin-kizi ida'an wunao tuma'a dakotin-painauz umanawunu'o Christ poitorunao nii ipai ba'orainao ai. Mazan wuru'u ñdakotinapanuz umanawunu'o Christ poitoru nii, pa'ida'a'o karikaonan, uruu idi ñabatinpan umanawun nii.

Mishi'oraiman maaitapin-ka'o pidannao wuru'u na'apa'oraz ĩdi'itinpan.

¹³ Waunao, aonaa turuu wa'atadinpan na'apa. Aonaa wa'ida'a'o mani wuru'u wakaudinanz, mazan wamakon soo wadyuuda-kizinao di'iti kida'o pa'an. Usha'apanum kau'an wakaudinanz ipai unao wiizi ida'an Tominkaru aitanii kawana'ati'o. ¹⁴ Uruu idi aona'o nii wamakon unao wiizi dawun iti, aonaa wa'atadinpa'azon. Aonaan an mani waikodinauzon unao atii uwiizi iti kotua'a naa, turuu mani wadakota-ka'o atadinpainao nii. Mazan waunao sha'atii kiwiini'o wakaawa-kidauzon unao di'iti, Kaimana'o Kuwai Christ daua'oraz.

¹⁵ Na'iki aonaa wa'atadinpaazon ba'orainao sakadanii kaudin-kizai kida ida'an. Mazan waaitapa na'iki wamishida unao mishidan nii powa'a zii wuru'u Christ daua'oraz kuwai. Una'apan an udarudina'o nii wuru'u wakaudin-kizi. ¹⁶ Ukau'an turua'o ni'i naa wamakon uwiizi dawun itinapu kida'o wiizai di'ii'aka wana'akan Kaimana'o Kuwai, marii kizi na'ii'akainao pidannao abatanuz. Mazan aonaa pidannao kakuwaapatin kizi di'ii'aka'o nii mani wuru'u wakakuwaapatinanuz. Usha'apanum kau'an aonaa wa'atadapa'azon wakaudinanz ba'oran pidan kaudin-kizi ii aka.

¹⁷ Na'apa usaadinpan kawan Tominkaru paradan ida'a: "Na'ia'oram pidan atadinpa'azo'o pakaudin-kizi dau'an, marii pa'an u'atadinpan Naobanai Tominkaru sha'apatanii kida dau'an."

¹⁸ Pidan pa'ida'a'o karikaonan udakotinpan umanawunu'o nii, madiwautapa-ka'o wuru'u, aonaa turuu ukuwaa mishida-ka'o. Mazan

pidan wuru'u Tominkaru tukapa-kidaniaz umanawunu'o nii, turuu pa'an ukuwaa mishida-ka.

11

*Dakotinpainao apostlenao nii,
mazan pana'a'o ĩkuwaa
Jesus dau'u*

¹ Ukashaapa shoman õparadan u'ati õdau'an kapam, na'apa ukashaapan kawan ba'oran pidannao paradan padau'an. Uabatan pu'u õparadan maaitapin-ka'o kawan karikaonan, mazan upu'u õaipan uabatan õkuwaa, aonaa uzon-kida'ana'a õgaru. ² Tuukii õmarainan unao, na'apa Tominkaru marainan kawan unao. Usha'apanum kau'an aonaa õaipan upataka'uinan, kaimana'o wuru'u õtaa'azoonuz unao Christ ati. Na'apa darui awunuutapan kawan paudani mawuusa, uaipan idi pataan oroo pakawan kaiman wuru ati'i omin-mazidan ni'oraz. ³ Mazan tuukii õdopian unao dau'an, õzauda-kidan umariida-ka'o nii, na'apa Satan kowazaz-tinpauzoz, mariidan kawan Eve kotua'a naa. Õzauda-kidan upozawata-kida-ka'o nii na'apa, na'iki unyukunuu tanawata-ka'o kaimana'oraz umishidapan ai, na'iki uizo'atin ai Jesus dau'a'o kuwai. ⁴ Usha'apanum kau'an unao, aonaa ukashanaukii-kidan pidannao kuwaa, pana'a'oraz naa ĩkowaadapan Jesus dau'u, aonaa wakowaadapan kawanu'o mani. Na'iki sariapa uaipan uzaamata'akan doronai pana'a'o wakowaadapaniaz Kaimana'o Doronaa ai. Na'iki sariapa umishida'akan ĩkuwaa kida ĩdakotaniaz

kaimana'o kuwai nii, mazan pana'a'o karikaonan wuru'u ĩkuwaa kidaz, wuru aia'a wakowaadapanii kidaz Kaimana'o Kuwai, Jesus daua'oraz. ⁵ Mazan aonaa õ'itiiman umanawunu'o mani õ'ai wunaou'u dakotinpainaouz umanawunu'o apostlenao nii. ⁶ Ögaru, aonaa mishi õaitapan õparadan umanawunu'o na'iki konaunama'o ida'an, mazan õaitapa kaimanaiman wuru'u kuwai õkowaadapaniaz. Unao na'apa uaitapani'i naa kapam wuru'u kuwaiz, usha'apanum kau'an wakowaadapani'i naa unao atiz powa'an kida.

⁷ Aonaa õpishautan õwinipinaa unao ai õkowaadapan dono Kaimana'o Kuwai. Uruu ida'an mishi aonaa õtaapinpan umanawunu'o nii, õaipan idi pa'an unao tukapa-kao umanawunuinao nii. Oia'o sha'a wuru'u õsha'apatinanuz na'apa? ⁸ Panaadon õdakota-kao nii õkazaapan puraata ba'oran wiizai iki'o mishidainao ai, õmakaudinkan pu'u ĩ'ati. Mishi õzaamata ĩdyuudanii puraata õ'ati, usha'apanum kau'an õkaudina'azon idi unao ati mawinipinaa-daun. ⁹ Na'iki õna'iankan dono unao di'ii, õpuraatan awutauzon, aonaa kanom ida'an õtorian õaiapanii kida. Mazan upu'u aonaa õpishautan puraata u'ai, mazan wamin-mishidannaõ Macedonia ikiinao pa'an kaawa-kidauzo puraata õ'ati. Aonaa õmizidin-kidan unao õpishautan ida'an mani puraata unao ai, na'iki aona'o nii õpishaan puraata unao ai. ¹⁰ Christ mishi'oraz uparadan, kaina'a udoronaa mashaapan õ'ida'a õnyukunuu ii. Ukau'an mishi'o kaiwuru'u õparadanuz. Aizii wuru'u õ'atadinapanuz õparadan ida'an kaikapa'a, aona'o nii õzaamatan puraata u'ai õkianuz, aonaa turuu

pidannao mashaapainao Achaia ii aka mashaatan kaiwuru'u õparadanuz na'apa. ¹¹ Panaadon uzauda-kidan õna'apainpan õmamarainapakan idi'o unao. Aonaa, Tominkaru aitapa õmarainapa unao tuukii.

¹² Mazan upu'u aona'o nii õzaamatan puraata unao ai. Usha'apanum kau'an aonaa õaipan pidannao dakotinpainauz apostlenao nii atadinpan pakian ida'an, "Na'apa wakaudinan ñao kaudinan kawan." ¹³ Mazan ñao, aonaa Christ dyuudaniinao mani ñkakuwaatinan. Soo ñmariidapan karikaonan pidannao. ñmainaabainpan, ñtukapa-kao Christ apostlennao kawan, mazan aonaa mishi'o mani. ¹⁴ Na'apa'o manawun ñao Satan kawan. Na'apa sha'atii Satan mainaabainpauzon, upana'adinan na'apa kanada'o angel, Tominkaru di'iki'o kawan. ¹⁵ Ukau'an na'apa'o kapam wuru'u upoitorunao mainaabainapanuz, mishi'o kawanu'o ñdyuuda-kao kaminka'uta'o nii pidannao mashaapan Tominkaru aipan kawana'ati, mazan aonaa mishi'o mani wuru'u. Mazan diina'iti'i, ñpataka'uta-kao nii pana'apainpan dikin ii.

Paul pataka'uta-kao pakakuwaatinan dikin ii Christ dau'u

¹⁶ Õkia'azon koshan u'ati, aonaa õaipan utaapan õgaru maaitapin-ka'o kawan. Mazan utaapan dono õgaru na'apa, upu'u õaipan uabatan õparadan, na'apa uabatapauzon kawan maaitapin-ka'o pidannao paradan ñatadinpan dono. Aizii õatadinpa'azon kapam masakauda'u õdau'an. ¹⁷ Wururu'u õ'atadinpa'azonuz õsha'apaapanii

kida dau'an, aonaa Naobanai Jesus paradauzon kawanu'o mani, soo pidan maaitapin-ka'o pa'an paradauzoz na'apa. ¹⁸ Mishi kaina'a iriba pidannao atadinpan, soo pasha'apatanii kida dau'an karikaonan. Õgaru na'apa, õatadinpan nii kapam õsha'apaapanii kida ida'an. ¹⁹ Aitapa'o mani mishi unao, uruu idi konaukii uabatapan maaitapin-kainao kuwaa kida. ²⁰ Aonaa ukashanauan ñnao, ñtaapan pu'u unao na'apa poitorui kawan, ñzaamaapan pu'u puraata unao ai pakaudinan winipinaa nii unao bii an, ñdyuudautan pu'u usha'apatan soo paaiapanii kida karikaonan, ñtaapinpan pu'u umanawun kidainao nii unao ai. Turuu mani ñta'ikan unao uawun baara iti, aonaa na'apam ukian ñ'ati. ²¹ Õgaru tuukii õkiba'azon, usha'apanum kau'an aonaa mishi õka'itaan õtaapan unao na'apa ñtaapan kawan unao.

Aizii õparadan nii õdau'an, maaitapin-ka'o paradauzon kawan. Aizii wuru'u apostle-tinpainaouz, ñdakotinpan umanawunu'o nii. Õgaru na'apa, õmanawun-tinpan nii kapam ñnao kawan. ²² Ñkian ñnao Hebrewnao, õgaru na'apa Hebrew kapam. Ñkian ñnao Israelitenao, õgaru na'apa Israel san kapam. Ñkian ñnao Abraham dani-daunnao, õgaru na'apa Abraham dani-daun kapam. ²³ Ñkian ñnao Christ poitorunao, õgaru na'apa mazan powa'a'o zii ñnao ai.

Mishi õparadan kaikapa'a madoronaa-ziiwa paradan kawan. Mazan mishi'o kaiwuru'u õkianuz, õgaru powa'a'o zii õkaudinan dadara Christ ati; mapuda da'i õkabootauzo-ka'o taraa-kizai iti ñnao ai, uruu dikin ii. Ba'oran dono õba'izii-ka'o

da'i tuukii kida'o ida'an ï'ai. Na'iki iriba õbaiaapan kichana'iki-kia'o õkaudin-kizi ii aka, maonapa kida õmawakauzon. ²⁴ Iriba'a naa õbaiaapan ba'izi, baka'iau Jewnao ba'izian õgaru, 39 ba'izi õbaiaapan baukapa'o ïba'izian dono õgaru. ²⁵ Idikinau Rome ikiinao ba'izii-kidan õgaru atamun idi. Baukapaiman pidannao zowian padamata õgaru, ïboowautapan ida'an õgaru kuba kida idi. Idikinau õnaraan paran baoko ii, kanawa zowiitan na'iki sariapa ushazodan. Baukapaiman kanawa shaazodan, uruu dono õna'ian paran baoko'o bauda'apa maruta'o na'iki bauda'apa kamoo.

²⁶ Ipai õkakuwaatin-kizi kawana'ati, õbaiatan kichana'iki-kia'o: õbaiaapa kichana'iki-kia'o wunu tuubarun; na'iki õdobata kichana'iki-kia'o pidannao koidimikinao bii an kida; na'iki õbaiaapa kichana'iki-kii õmin-Jewnnao to'oran na'iki Gentilenao na'apa kapam. Õdobatan kichana'iki-kia'o bii an donoii ii aka; na'iki õdobatan kichana'iki-kia'o mapidantaka'o amazada ii aka; na'iki kichana'iki-kia'o paran baoko an. Ba'oran dono õkaawan pidannao di'iti, mazanu'oraz ïdakotinpan mishidainao nii Christ, mazan kichana'iki-kii ïto'oran õ'ati. ²⁷ Panaadon dadara õkaudin an aonaa õda'awuuzon, õikodakinaa nii aimaakan õ'ati. Ba'oran dono õbaiaapa õzamazin, õbaiaapa õmaradakon, aonaa da'i kanom õnikan. Ba'oran dono õbaiaapa wadidi'o, aonaa õkamichan midi kida'o nii. ²⁸ Õbaiatan pu'u na'apa kida'o, kaina'a zii kaziwa õdi'itinpan ipai mishidainao Christ dau'an, wuru'u õtominapakidaniinaouz pawiiizi kawana'ati kida. ²⁹ Aizii na'apainim õikodan dono mishida'o pidan,

aona'o zii unyukunuu ma'ozakan mishidapa-karu dau'ati, kasha'ora utaapan õnyukunuu. Aizii õtukapan dono oia'o sha'apata-kida-ka'o mishida'o pidan ati, tuukia'o nii õto'oran wuru ati'i sha'apata-kida'oraz oia'o.

³⁰ Aizii õatadinpa'azon an, õatadinpan nii aimaakan kida dau'an tukapa-kida'oraz õkakataimanan. ³¹ Tominkaru, wanaobanaa Jesus Daruz, uaitapa na'iki utukapa aonaa õmariidinan mani kaiwuru'u, uruu karikaonanu'o nii unaubaa-ka'o. ³² Baukapaiman õna'ian dono Damascus ii, kaina'a King Arestas muudanii pidan udaru'o naobanai kazowautapa'o nii amazada na'ii. Uruu aipan pazaamata-kidan õgaru. Uruu idi udyuudan pidannao zaudapan, ïawunuutapa kizi õkoditan wiizai korarannaa paniinomizinaa an. ³³ Mazan mishidainao kidoapa-kida õgaru ï'ai, ïpaidan õgaru udaru'o dazowan zo'iti, na'iki ïtoka-kidan naa õgaru, donoi awautapa-kinao kuduan shaawata'o atii imi'i baara iti. Uruu na'apa kowas õkidoopan.*

12

Paul kowaadan patukapanii daua'o

¹ Aizii koshan õatadinpa'azon aimaakan kida sha'apan dau'an õ'ati. Õaitapan pu'u aona'o nii na'apa kida'o kaminka'utan unao, mazan upu'a'o nii õkowaadan umanawunu'o aimaakan dau'u, Tominkaru aida-kidauzonii na'iki utukapa-kidauzonii. ² Õaitapa da'i bauda'apa pidan mishidapa'o Christ, kaina'a'o

* **11:33** Acts 9:20-25

da'i aimaakan sha'apan u'ati. Aizii 14 wunu dobatan naa, una'akankauzo-ka'o dauna'an aokazi iti Tominkaru di'ii. (Pananaa zo'a'o mani una'akanaka-ka'o, oo padoronaa ia'o mani, aonaa õaitapan, soo Tominkaru aitapa.)

³⁻⁴ Õkian nii koshan, mishi'o una'akankauzo-ka'o umanawunu'o Tominkaru wiizi di'ii, pananaa zo'a'o oo padoronaa ia'o mani, soo Tominkaru aitapa. Na'ii uabatan Tominkaru kowaadan umanawun kida'o aimaakan aona'o uka'iita-ka'o ukainaabata-ka'o parada-karu ida'an, na'iki aona'o turuu ukowaada-ka'o ba'oran pidannao ati.

⁵ Na'apa'o pidan dau'an, turuu pa'an õatadinpan. Mazan õdau'an aona'o nii õatadinpan, soo aimaakan kida dau'an tukapa-kida'oraz õkakataimanan. ⁶ Mazan õatadinpan an aimaakan kida sha'apan dau'an õ'ati, aonaa turuu õdakota-ka'o maaitapin-ka'o nii, usha'apanum kau'an mishi'o aimaakan kida wuru'u õkowaadaniaz. Mazan aona'o nii õatadinpan na'apa kida'o dau'an, usha'apanum kau'an aonaa õaipan õtaapa-ka'o oo õtukapa-ka'o umanawunu'o pidan nii. Mazan õaipan pa'an udi'itapan õgaru uaipan ati, utukapan ida'an õkaduz, na'iki uabatan ida'an õkuwaa kida.

⁷ Mazan aonaa õaiapa-ka'o õatadinpan wuru dau'ana'a umanawun kida'oraz Tominkaru tukapa-kidan na'iki uabata-kidanii kidaz õ'ati, uruu idi kaziwa'o kaboota-ka'o õnanaa ida'a. Ikodanii Satan dyuudanii kawanu'o papoitoru antamikitan õgaru. ⁸ Idikinau õtorinpan Naobanai Jesus ati, õpishaanuzu tuukia'o ida'an uso'ota kizi wuru'u kaziwa'oraz õbaiatan. ⁹ Mazan ukian õ'ati, "Aonaa. Turua'o nii õkaminka'utan pugaru õkamunanun ida'an pu'ati,

uruu pa'an wuru'u tuukia'o ni'oraz puaipan. Usha'apanum kau'an pukakataimanan idi, tuukia'o nii pa'an ōkaminka'utan pugaru, ōtaan nii ōma'ozakan pu'ati." Ukau'an kaiman ō'ati wuru'u ōkakataimananuz, powa'a'o nii zii ōtadinpan u'ida'an, Christ taa kizi powa'a zii pama'ozakan ō'ati. ¹⁰ Ukau'an aonaa usha'apan ō'ati wuru'u ōkakataimananuz, na'iki ōdakowaapa-kaoz, na'iki ōbaiatanuz dadara kida'o aimaakan ōkaudin-kizi ii aka, na'iki ōbaiatanuz kichana'iki-kii kida'o to'orakaru, na'iki wuru'u ōbaiatanuz kaziwa'o na'iki kasha'ora'o ōkaudin dikiin ii Christ ati. Ōgaru aonaa mishi ōma'ozakan, mazan kakataimana'o karikaonan, mazan una'apan idi Christ taan pama'ozakan powa'a zii ō'ati.

Tuukii Paul nyukunuitapan mishidainao Corinth iainaouz

¹¹ Aizii ōba'azootina'aka'a naa ōkadakotinan ida'an ōdau'an madoronaa-ziiwa kawan. Mazan unao aipan ati'o wuru'u ōkadakotinanuz madoronaa-ziiwa kawan. Aonaa utiwaan zoobaba ukaminka'utan ōgaru, ukowaadan ida'an pidannao ati, ōgaru mishi'o apostle. Aonaa umanawunu'o mani ō'ai pidannao wuru'u uatadapaniinaouz, dakotinpainouz umanawunu'o apostlenao nii. Aonaa mani Christ kaminka'utan ōgaru, turuu mani mishi ōdakota-kaoz madiwautapa-ka'o nii. ¹² Uaitapan pu'u na'iki utukapan pu'u padamata ōsha'apatan umanawun kida'o aimaakan sha'apatauzo-kariwaiz soo Tominkaru ma'ozakan ida'an. Ipai wuru'u ōsha'apatanii kidaz tukapa-kida mishi'o Christ apostlen ōgaru. ¹³ Pana'a mooko ōtaapan

unao ba'oran mishidainao ai, wuru'u ba'oran wiizai iainao kidaz? Panaadon uzauda-kidan pana'a utaapa-kaō òmazaamatakan idi puraata u'ai. Òkasha'orada sha'a unyukunuu na'apa'o ida'an? Una'apan an, umarina'ata shoman wuru'u òsha'apatanuz aimaakan na'apa u'ati.

¹⁴ Aizii turua'a naa òmakon unao di'iti. Uruu idikinautan ni'i naa òmorowautapan uwiizi iti. Mazan aonaa òmizidin-kida'azon unao, usha'apanum kau'an aonaa upuraatan na'iki usha'apauz mani wuru'u òaipaniaz, soo òaipan pa'an ukonaukii-kidan ògaru na'ii. Aonaa koraiziannao mani ikoda'o aimaakan padarunao ati, soo daruinoo pa'an ikoda'o aimaakan paudainao ati. ¹⁵ Ukau'an ògaru, na'apa konaukia'o nii òtaan ipai unao ati aimaakan kaina'a'o ò'ida'a. Na'iki konaukia'o nii òtainan òkaminka'utan ida'an unao, utaa'in kizi Tominkaru ati kaimanaiman. Aizii wuru'u òmarainapanuz unao tuukii. Aizii unao mani, masakauda'u'o nii karikaonan umarainpan ògaru?

¹⁶ Aizii unao, uaitapa mishi'o aonaa òzaamatan puraata u'ai òkaudinan winipinaa nii. Mazan pabi'i kida unao, ukian “Uzaamaapanii wapuraatan, mazan uaitapa na'apam pamariidan waunao.”

¹⁷ Aonaa na'apainim zii òkoidapan aimaakan u'ai, oo òkazatan mani puraata uduyudaniaz mishidainao ida'an òdyuudaniinaouz u'idi'iti.

¹⁸ Òdyuuda sha'atii Titus unao di'iti ba'oran mishidainao tuma. Titus kaiwauzonii sha'a upuraatan uduyudaniaz u'ida'an? Aonaa, mishii? Mazan unao uaitapanii Titus na'iki ògaru, na'apa kida'o wanyukunuu, kaiman wadi'itinpan unao

dau'an, na'iki tuukia'o washa'apata'azon kaiman aimaakan unao ati.

¹⁹ Panaadon uzauda-kidan wuru'u wasaadanz waparadan kaikapa'a wakazannaatin-kinaa ni'o karikaonan dakoopainao ai waunao. Mazan aonaa na'apa'o mani wuru'u. Tominkaru abata mishi'o wuru'u waparadan kidaz unao ati, na'iki Christ aipan kawana'ati'o wuru'u waparadanuz unao ati kaikapa'a. Ukau'an ōkia'azon unao ōmarainapaniinao ati, wuru'u washa'apaapanuz ipai aimaakan kaikapa'a, waaipan pa'an wakaminka'utan na'iki wama'ozakadan unyukunuu. ²⁰ Mazan tuukii ōdi'itinpan, ōzauda-kidan ōkaawan dono unao di'iti, aona'o nii ōnyukunuu kaimanan, aonaan an umashaapan kaiman ōparadan kawana'ati. Unao na'apa, panaadon aona'o nii unyukunuu kaimanan, aona'o nii unaudapan na'apam ōkian usha'apainpan dau'an. Ōzauda-kidan ōikodan nii unao, ukashadaakapan nii u'atiaaka, ukishauziaakapan nii, kichana'iki-kia'o nii uto'oradinan, ba'orainao aipan nii aimaakan soo pa'ati karikaonan, udakowaakapan nii dikauda kida'o ida'an, ukadakotin-kidan nii uiribannaο madiwautapaka, udakotinpan nii umanawunu'o nii, na'iki uto'orataakapan nii. ²¹ Tuukii ōdopian ōnyukunuu ii, ōzauda-kidan ōkaawan dono unao di'iti, tuukia'o nii ōba'azootinan Tominkaru ati unao dikin ii. Na'iki tuukia'o nii ōnyukunuu kasha'oran, ōzaadan nii ōikodan dono pakawan zii mishidainao sha'apaapan oia'o, wuru'u pasha'apaapauzonii kidaz kiwiin. Na'iki aonaan an zii ōtanawatinan pasha'apaapan

ai kakiba'azonnaa kida'o aimaakan, wuru'u daonaioranao da'awupanuz zunnao tuma pamamazidakan pu'u ituma, na'iki imashaapan an pakawan madoronaa-daun.

13

Baukapan naa Paul kakinaowan mishidainao

¹ Aizii di'i omakon, omorowautapan koshan unao di'iti, uruu idikinautan ni'i naa. Ipai'o nii aimaakan sha'apata-kao na'apa Tominkaru paradan kawana'ati: Na'ia'oram pidan dakota-kariwai usha'apaapan dikauda'o aimaakan, marii kiwiin uunamunaa abata-kao zii dya'utam oo idikinauda'u'o pidannao dako iki, wuru'u tukapainauz usha'apatan dikauda'o aimaakan.

² Okakinaoni'i naa sha'atii unao, na'iki okowaada sha'atii ipai unao ati na'iki wunao ati'i sha'apaapainauz oia'o, itamautan ida'a'oraz omorowautapankan unao di'ii. Aizii omunapon pu'u on'apa'azon koshan powa'a zii. Aizii di'oraz omorowautapa'anan ida'a opataka'utan nii unao bii'i na'ia'oram pidannao, aona'o imuudan pasha'apaapan oia'o. ³ Mishi, unao tuukii uaitapa'azon, mishi'o mani mooko wuru'u Christ kaudinanuz o'ida'an. Mazan opataka'utan dono unao u'oiipan dikiin ii, uruu ida'ana'o nii utukapan aonaa kakataimana'o mani Christ, mazan ma'ozaka'o nii ukaudinan unao bii an. ⁴ Mishi kakataimana'o kawan utaapinpan utauka-kao dono cross di'iti, mazan kai kakupa uruu, Tominkaru kadishita-kidan idi uruu powaa iti pama'ozakan ida'an. Na'apa'o kau'an wuru'u

õgaruz, kakataimana'o Christ kawan. Mazan kakupa õgaru Christ tuma, Tominkaru taan idi pama'ozakan õ'ati. Ukau'an ma'ozaka'o nii Tominkaru kakinaowan unao õgaru ida'an.

⁵ Ukau'an udi'itapa wuru'u umishidapanuz, uaitapa kizi mishi'o wuru'u umishidapanuz Christ. Uawunuutin kaimanaiman na'iki uaitapan nii mishi kaina'a Jesus Christ mashaapanuz u'ida'a. Soo mishi pidan mamishida-ka'o, aonaa Christ nii u'ida'a. ⁶ Aizii udi'itapan dono waunao kaimanaiman, utukapan nii na'iki uaitapan nii kapam mishi'o wamishidan Christ, na'iki mishi'o uapostlen waunao.

⁷ Mazan aizii watoriinpan nii Tominkaru ati ukaminka'uta kizi unao, aonaa kizi usha'apatan dikauda'o aimaakan. Aonaa watoriinpan waiapan idi mani pidannao tukapan õkakaowan unao ma'ozaka'o ida'an õkiauzon kawan u'ati. Mazan watoriinpan nii Tominkaru ati, unao sha'apata kizi pa'an kaiman kida'o aimaakan. Waaitapan pu'u kaina'a'o wunaou'u dakoopainouuz waunao, ãdakotan nii wamaturuukan aonaan an wapataka'utan unao. ⁸ Aizii umishidan an mishi'o kuwai Tominkaru di'iki'oraz, aona'o nii õpataka'utan unao uruu dikin ii. Soo õkaminka'utan nii pa'an unao uaitapa kizi wuru'u mishi'oraz kuwai Tominkaru di'iki'oraz. ⁹ Kaimana'o nii wa'ati uma'ozakadan an umishidapan powa'a zii, aona'o nii usha'apan pidannao dakotan an waunao maturuu-kainao nii. Na'apa kida'o dau'ana'o pa'an watoriinpan Tominkaru ati, tuukii waiapan unao sakitapadan umashaapan Tominkaru ati. ¹⁰ Uruu idi õsaadan

di'oraz kaarita unao ati òkaawan ua'ii, aonaa kizi òkakinaowan unao ma'ozaka'o ida'an òkaawan dono u'idi'iti. Naobanai Jesus aipan ati'o mishi wuru'u wakaudinanz, uruu idi'o waaipan wama'ozakadan unao, umishida kizi uruu powa'a zii, aonaa waaipan mani wawaotakidan unao umishidapan ai, uruu kaiwuru'u wana'apanuz.

Baukapan naa Paul kowaadinan mishidainao ati

¹¹ Aizii òkowaadinan naa unao ati. Ukau'an òmin-mishidannao, mishi'i naa pa'i umashaapa konaukii, na'iki utiwaa'a naa usaabaan umashaapan Tominkaru tuma na'iki umin-mishidannao tuma. Usha'apata aimaakan òkakinaori kawana'ati, ubauda'apata'a naa unyukunuu kida aimaakan dau'an, umashaapa kaiman konaukii umin-mishidannao tuma. Una'apan an, Tominkaru taa'oraz marainpaaka-kinai na'iki kaimanaaka-kinai, kaminka'utan nii unao.

¹² Konaukii unaubaa umin-mishidannao ubaokopatinan dono.*

Ipai mishidainao da'ainaou'u dyuuda-kidan kapam paparadan unao di'iti.

¹³ Marii Naobanai Jesus Christ kamunanun tuukii ipai unao ati, na'iki marii karikaonan Tominkaru marainpan unao, na'iki marii Kaimana'o Doronaa mashaapa'oraz unao ida'a, taan umashaapa-kinaa nii konaukii umin-mishidannao tuma.

* **13:12** Paul dono'o mishidainao baokopatinan dono, ìtukapa-kidan panaubaan oo pakonaukii-kidan pamin-mishidannao pakissitan ida'an ìdyaun pakaozoo ati oo pataawu ati oo panaadon paka'u ati.

**Kaimana'o Tominkaru Paradan
New Testament in Wapishana (GY:wap:Wapishana)**

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Wapishana

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Wapishana

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
198b856d-ac64-5e95-afee-2b1cb3b356c1